

قه صیده‌ی کوردی

هونراوه‌ی

حاجی شیخ محمدی حیسامی دادانه

* * *

ناوهندی بلاوکردنه‌وه:

سنه - پاساژی عیزه‌تی

© ۲۵۳۸۲

قه صیده‌ی کوردی

هونراوه‌ی

حاجی شیخ محمدی حیسامی دادانه

* * *

ناوه‌ندی بلاوکردنه‌وه:

سنه - پاساژی عیزه‌تی

© ۲۵۳۸۲

حاجی شیخ محمدی حیسامی دادانه

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان

له پاش عهرزی سلام و ئیحتیرام له خزمه تی عومومی عوله ماو
فوضه لا و فوقه ها و دانشمه نده کورده کان رجا ئه کهم چوون
قه صائید له ته عریفی هزاره تی ریسالت په ناه ﷺ به زوانی
عه ره بی و فارسی خه یلی زۆرن، وه عهوام له ده رکی له ذذه تی
مه عنایان مه حرومن. فه قیری سه را پا ته قصیر (محمد حسامی)
ساکنی دادانه ئه م کوردیه م دانا له ریزی ئه و قه صیدانه تا براکانی
عهوامی کورد له له ذذه تی مه عنای حالی بن وه پیغه مبه ری خو مان
به م ره نگه بناسن

«زبانی عیشق بازی خوشه گهر کوردی وه گهر تازی».

وه (متوقع) م له هه موو مه جالیس و مه حافیلی خه یرییه دا، له بهر
ئه مه که ته عریفاتی (خیرالبشر) ه به زبانی کوردی خو مان له سه ر
وه زنی (سَلَامُ اللَّهِ الْجَلِيلِ عَلَى النَّبِيِّ أَحْمَد) یه وه له سه ر وه زنی
قه صیده ی بورده یه وه له سه ر چه ند (اوزان متعدد) ئه خو ینیته وه. له
خو یندنه وه و ته شویق و بلا و کردنه وه ی ئه م قه صیده کوردی یه
قو صور و حه یف و میل نه فه ر موون

(انشاء الله) گشتمان مه ئجور ئه بین (الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلُهُ)

غەردەر ئەمەيە بەلكوو موسولمانى بەرەحم بە دوغاي خەير
فەقىر يادىكا رەحمەتى خوداتان لى بى.

مِنْ خَيْرِ كَلَامِ عَاشِقِي ئابى
رحمة الله له خوى و بابى

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ) ههم ره حیم و موخبیر بی^(۱)
(الْحَمْدُ لِلَّهِ) ههم غه ففار و موقته در بی

سه لات و سه لامی حق له سه ر فه خری به شهر بی
به قه د عیلم و حیلمی (رَبِّ كُلِّ) ئانی با هر بی

(به یانی ناو نه سه بی چه زره تی پیغه مبه ر)

(محمّد) ه له زه مین (محمود) ه له ئاسمان
موختاری بنی موختاره و موصطه فای نیو موضهر بی

بابی (عبدالله ابن عبدالمطلب هاشم)
دایکی ئامینه ی وه هه ب، نه سه ب پاکی ئه طهر بی

به یانی ئه وصاف و له دایک بوون و مهبعه ث

و وه فات و عومری شهریفی پیغه مبه ر ﷺ

ئه حمه د صادق و ئه مین مه ولیدی مه ککه ی گوزین
له چل سالاً مورسه ل بوو تا عالهم به و ئه نوه ر بی

۱ - ئه م قه صیده شه صت و سی شیعره موطایقی عومری شهریفی
چه زره تی محمد (ص)

له په نجاو دوو یاسی دا ته شریفی برد مه دینه
تا ئه م دینه له ویدا، هم مه تصور و ناصر بی

دوازدهی (ربیع الاول) عومری له شه صت و سی دا
ریحله تی فهرموو، مه دفون مه دینه ی مونه ووهر بی

(به یانی موعجزاتی کاتی له دایک

بوونی و تاریخی ئه م قه صیده)

که نووری ئه و هل گریا فارس ئاگری بریا
فه یزی ئه و شه پوولی دا، ساوه قه د نابی ته ربی

هم طاقی کیسرای شه ق کرد هم شه یتانی گوئی له ق کرد
لات و عوزا لات هی کرد کافر باقور به سهر بی

چرایی هه ق هلی کا، بو عالم ئه شی وایی
ئه لف و سیصد و په نجاو هه شته هر روشنتر بی^(۱)

۱- سالی ۱۳۵۸ ی کوچی ئه م قه صیده یه داناوه

به يانی فه ضائیلی پیغه مبه ر ﷺ

باعیث ئیجادی عالم مه قبولی توبه ی ئادم
تاجی نوح و ئیبراهیم له نیو ئاوو ئاگر بی

یهدی به یضا بو موسی زندو که ره بو عیسی
نه جات ده ری عالمه له به لای به حرو به ر بی

خاتمه پیغه مبه رانه گه وره ی جینن و و ئینسانه
مه سجود مه لا ییکانه له ئادم جیلوه گه ر بی

به یانی نه و صافی حه زره ت ﷺ

که سی زاتی بی چوونی خالق بی به هم رازی
تاجی له (لَعْمُرْكَ)^(۱) و حوققه ی^(۲) (لَوْلَاكَ) ی له سه ربی

۱ - ئیشاره یه به ئایه ی ۷۲ ی سووره حیجر که خوای گه وره بو ریزو

بو دل نه وایسی زاتسی (عَنْیَ اللّٰهُ عَنْكَ) وارد
پیغه مبه ری شاهیدی (قُلْ اِنْ كُنْتُمْ) موخیر بی

وه صفی چاوی نون، قه له م وه صفی بالای نه مامی
(قال: خَلْقٌ عَظِيمٌ) تا خولقی سهر ده فته ربی

(وَ لَسَوْفَ يُعْطِيكَ) به خشش چاوی ماذاغی
بو مه سافی ری سه ما جه بره ئیلی چه په ربی

واصیف وه صفی طاسینه، ناوی طاها و یاسینه
سی جزمی قورئانی حق خه لاتی پیغه مبه ربی

ئیحترام سویند ته خوات به جه یاتی هزاره تی محمد ﷺ (ابن عباس)
ته فهرمووی خوا هیچ مه خلوقیکی دروست نه کردووه له هزاره تی
محمد ﷺ موخته ره م و به شهره فتر بی و نه م بیستوه که خوا سویند
بخوات به عومرو ژیانی که سی غه یری هزاره تی محمد ﷺ نه بی
۲ - حوققه یانی: صندوقی زیر و زیو ئیشاره یه به ه دیشی (لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ
لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ.

که سئ وایی وه صفی ئەو بو که س نایته ته حریر
ئه گەر جه معی جینن و ئینس یه ک یه ک بو یه ک مه ظهه ربی

(به یانی میعراجی پیغه مبهه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

فه صلی دائیره ی ئیمکان و یسعت وه صلی ئەو نه بوو
طه له ب. کریا لامه کان له عالم گه وره تر بی

که میهمانی میعراجی قابه قه و سه ینی کریا
(لِی مَعَ اللَّهِ) فه رموو تائمه ینی ظاهیر بی

به ئاسمانا سه رکه وت باطل به طالی ده رکه وت
بالی مه له ک له ئه رزا، به هه ورو چه تری سه ربی

چه ند ئاسمانی په ی کرد چه ند حیجاباتی ته ی کرد
هاته و سه یری سه یری که، هه ر له ره ی حه لقه ی ده ربی

به یانی موعجیزاتی هه زره ت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بو ئیظهاری موعجیزه ی تیری سه بابیه ی کیشا
هه روه ک جه رگی (بوالحکم) ده بی شه قی قه مه ربی

ووشتر شكاتى لا كرد تيره ك نالينى بو كرد
ناهو، سوسمار و گورگ ناطيق بو (مُبشّر) بى

بهرده وورده لهده سيا، دهستى كرده ته سبيحات
په نجهى تير ئاوى سيصه د نه فەر ئاوى لى دەر بى

وه حشى ههردو، دارو بهرد سه لام كه رى ريگه ي بوون
روژى خه نده ق مه نى جو قووتى هه زار نه فەر بى

(به يانى شه ماييلى چه زره ت ﷺ)

جيسمى گه وره و موعه ططهر نوورانى و پورجه و هه ر
قامه ت نه كوتا و نه بهرز ويّنه ي خور بى سيّبه ر بى

چاوره ش و مووره ش، دهنگ خوش پيشانى پان و بى غه ش
ئه برؤ گوشاد و خه ت كه ش روومه ت چه سره ت قه مه ر بى

برژانگ تیرو ئەبرۆ شیر^(۱) بینی بەرزو دل پەزیر
نوور ئەفشان دەم، لیو باریک، دەندان دورو گەو هەر بی

رەنگ چەرمو سورو مەهووش، زەنخەدان گردو دل کەش
گەردەن بەرزو صەفا بەخش، پان سینه رنگ مەرمەر بی

رەنگ چەرمو سورو مەهووش، زەنخەدان گردو دل کەش
گەردەن بەرزو صەفا بەخش، پان سینه رنگ مەرمەر بی

دەست و پەنجە ی نەرم و صاف و وسیع کەف و پڕ شەفاف
پەنجە ی نازک و شیرین نووری میثلی فەنەر بی

سەبابە ی هەر دوو دەستی ئەطوول تر بوو لە ووسطای
لە بەین گوشادی دندان نووری واضح لی دەر بی

لە قیامدا بی درۆ دەستی ئەگەیه ئەژنۆ
موجتەمع بوو لیحیه و روو، بینی مشک عەنبەر بی

خه تی موو به و له سینه ی هه رتا ئه گیشه ناف
ژیڕ پی راس و بی چال و صاف، ئیدی له پشت و به ربی

ره فتار خه رaman و چاك، بی شوین له سه ر خول و خاك
نه قشی ئه كرد له به ردا تا مو عجیزه ی باهیر بی

به خ له م زاته شیرینه، له م سه ر تا پا نوورینه
نیشانه ی ریساله تی له نیو شانی حازر بی

فه رزه ن مو عجیزه یی تر، نه بوایی بو پیغه مبه ر
نووری جه مالی به س بوو، شو عله ی وه ك مانگ و خوړ بی

ته حقیق خودا و مه له کی سه لوات ئه دهن له سه ر ئه و
(مؤمن) ده ی سه لوات بده ن، کویری گه ورو کافر بی

به خ به خ له م ئه مله ح ناسه، به ه له م ده سگیره خاسه
با سه د هه زار بار سه لوات له سه ر شافیع مه حشه ر بی.

به یانی فه ضائیلی خوله فاو ئالی

پیغه مبه ر رضی الله عنهم

له سه ر گه و ره ی ئه صحابه ی بو به کره دوا ی پیغه مبه ر
(ثانی اثنین - الخ) ^(۱) ئه شی صدیق سه ر و ره بی

□ □ □

له سه ر دوا ی ئه و گه و ره تر که فه ر موویه پیغه مبه ر
ئه گه ر ببوایی دوا ی من نه بی، ئه بی عومه ر بی

□ □ □

له سه ر ره فیق به هه شتی عو ثمانی (ذی النورین) ه
له سه ر شاه ی ویلایه ت عه لی له قه ب حه یده ر بی

□ □ □

هم له سه ر دوو گه و ره ی ناس حه زره تی حه مزه و عه بباس
صولحی (مؤمنین) ده کا حوسنی حه سه ن ئه گه ر بی

۱ - الخ یانی تا ئاخری ئایه ی ۴۰ سوره ی توبه که باسی هاوړی یی وله
نمیردوویی حه زره تی ئه بوبه کر ئه کات له کاتی هیجره تی پیغه مبه ردا له
م - وه بومه دینه ی منه و وده

ئەو ەيە كى له سىبطەين دوو ەهە ميان ەزەرت ەوسەين
جەديان شافيع مەحشرە، بابيان ساقى كەوتەر بى

بەيانى فەضائىلى ئال و ئەصحابە موحاھىد و

گيان فیداكانى و فتوحاتيان (رضى الله عنهم)

هەم بوو ئال و ئەصحابى (خَيْرُ الْأُمَّةِ) ئەوانن
بەگيان و مال بو خزمەت رەسوول الله حازر بى

ئاي لەو بەذل و ئاھەنگە، وای لەو جەنگە، بەو رەنگە
كە ئەصحابەى پيغەمبەر ھەروەك شير و ئەژدەر بى

قەصرى قەيسەريان مالى، شادى يان كرد بە تالى
ھيرقەل، مەر ھەر قول ھەل كا، راکا، نەكا لەشكەر بى

فەغفورى چينيان وەك مرء لەناو خوڤا؛ نا؛ چينە
بە زەربى تيغى ەرەب، ەجەم، زيرو زەبەر بى

ماهانیان چاک مه هار کرد بیساتی جه میان شهق کرد
مقهو قیس جه رگی لهت کرد دهنگ (الله اکبر) بی

خودا له بهر خاتری ره سولی نازاری خوئی
ئهو ئه صحابهانی خهلق کرد تا خاتری عاطیر بی

خالق ته عریفی کردن مونگیر ته قدیحی^(۱) کردن
ئایا ئهم دووقه و لانه کامه یان موخته بهر بی

تو ئه و شاهی له ولاکه، تو ئه و ئه صحابه چاکه
ببخشه ئهم ناپاکه (عاشق) حالی چاتر بی

(رجاو پارانه وه)

له دوای خوا گه وره تر هر توئی قسه ی موخته بهر
ده خيله ك يا پیغه مبهر ره حمت شامل چاکر بی

۱ - یانی خوا ته عریفی یارانی پیغه مبهری کردوه، به لام نه یارو دوژمن
خرابی و بهدگویی ئهوانی کردوه ئایا؟ ئهم دوو قهوله کامیان به هیزه و
موخته بهر مه علوومه که فهرمایشی خوا قه بووله و موخته بهر

ئەمن مووری بیچارە شیعرم کولە ی بیکارە
توو خوا شاھی سولەیمان با مەقبولی خاتر بی

گەر کورده ئە گەر بورده گەر صافە ئە گەر دورده (۱)
مەقبول تەواو عالەمە مەقبولی تو ئە گەر بی

گیان و ئەولادو مالم یە کسەر دەیکەم قوربانت
یەك نەظەر کە لە حالم کافی دونیاو مەحشەر بی

ئەوندە عیسیان بام لە حالی خۆم بیزارم
(یا رسول الله) چارم لەم دەرد و شوروشەر بی

مەلجەئی دونیاو دینم هەر تۆی رۆحی شیرینم
مەرحەمەت کە بت بینم، چاوو دل مونهووهر بی

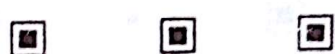

۱ - دورد یانی خلّتی بن کاسە

گەر بەدرهفتارو بەد خوّم هەرچی هەم ئوممەتی تۆم
قەلبی قەلەم بە ئیکسیر^(۱) لوطفت بە سیم و زەر بی

بی یارو زۆر غەمبارم روو زەردو شەرمە سارم
کەسی بیکەس تۆی سەر دارم، فەرموو باغەم ئاخر بی

(عاشق) تۆم و دەنالم حەیفە بو فەخری عالەم
بە ظولمی نەفس و شەیتان هاو ناوت دەر بە دەر بی

رەحمەت مەقرون بە تەعظیم سَلامَ اللّهِ الْکَرِیم
لە سەر (شافع مذبین) سەوزە بالا عەر عەر بی.

۱ - ئیکسیر جەوھەریکە، کە ماهیەت جیسمیک تەغیر ئەدات
مەسەلەن مس ئەکا بە زێر و تەلّا

(خاتیمه)

به مه فادی (قُولُوا الْحَقَّ وَ لَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ) موخته صهر و کو تا
عهرز ئه کهم ئینسان یا موسوّلمانه یا کافر ئه گهر کافره (وَ مَا بَعْدَ
الْكَفْرِ إِلَّا الضَّلَالُ) نه تیجه ی کافر ههر گو مراهی یه، وه ئه گهر
موسوّلمانین بوچی ته حقیقی مه عنای موسوّلمانه تی نا که ین تا بزاین
موسوّلمانه تی چی یه، وه به گوی ئه وامیر و نه واهی قورئان که
که لامی خوداس و په یره وی پیغه مبه ر نا که ین.

یه کی له مه عنای موسوّلمانه تی ئهم حه دیته یه (الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ
الْمُسْلِمُونَ مِنْ يَدِهِ وَ لِسَانِهِ) یه عنی موسوّلمانی کامل ئه وه یه
موسوّلمانان له ده ست و زوبانی سلامه ت بن. و وه یه کی تر له
مه عنای موسوّلمانه تی ئهم حه دیته یه (لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ
لَاخِيَهَ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ) یه عنی نابی به مؤمنی ته و او، واحیده یکتان تا
پی خوش نه بی بو برای دینی خو ی ئه وه ی که بو خو ی پی خوشه.
عه لاوه ی ئه مانه موسوّلمان ئه بی ئه هلی نو یژ بی، زه کات
دهرکا، روژوو بگری حه ج بکا، ئه گهر ته وانایی بوو، غه زا بکا
ئه گهر غه زا بیته حه تا موسوّلمانی کامل ئه وه یه ریای نه بی، کیبری

نه بئی، عوجبی نه بئی، بو خلی نه بئی، چه سود نه بئی، دزو دروژن نه بئی،
ظالم و سته م کار نه بئی، قه تل کهر نه بئی، زینا کار نه بئی، خاین نه بئی،
غه یبه ت نه کا، بو هتان نه کا، بو غزی نه بئی، دو وروو نه بئی، مونا فقی
نه بئی، فاسق نه بئی، نه حمه ق نه بئی، موسکیرات نه خوا، چه رام خور
نه بئی، راس ره فتار و راس گو فتار بئی،

برا که ی من! به مه حضی (ادعا) نابی موسولمان، تو خودا به دل
تی فکرین بزاین موسولمانه تی ئیمه که موطابه قه نا کاله گهل مه عنای
موسولمانی، شهرم ئاوهر نیه نه مه دین نیه پی ئهلین گه مه - خودا
عالمه چی نه که ین هه مه

گر پرده ز روی کار، بردارند
معلوم شود که در چه کاریم همه.

په نا نه گرم به خودا مه بادا مه شمول (الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ هَوَاءً وَ
لَعِبًا وَ غَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا) بین

موخته صهر موسولمانه تی ئیمه سهر تا پا به تیری هه وای نه فس
و شهیتان و موخاله فه تی ئیسلام برین داره، وه لیبسی موسولمانه
تیمان سهرتا پی شرو شیتال بووه، عه لاج و دهرمانی بغه یر توبه و
پینه و په رووی په شیمانی نه بئی دهس نا که وی

موله‌وی ئه‌لی:

ده‌رمان ده، له‌ رووی قوروح و جوروح
پینه‌ی که دریاگ به تۆبه‌ی نه‌صوح

طه‌فره‌ی ئهم تۆبه‌ واجب‌ه‌ تاکه‌ی
عومری سۆزیت کوا ئه‌ سووزی ئوخه‌ی

برایگان دخیلتان ب‌م قوربانتان ب‌م تاکه‌ی ناپاکی تاکه‌ی که‌ری،
تاکه‌ی کویری، تاکه‌ی بی‌هوشی، تاکه‌ی مه‌ستی،
تاکه‌ی غافلی، تاکه‌ی بی‌شهرمی، تاکه‌ی ته‌مه‌لی، تاکه‌ی بیباکی،
تاکه‌ی خه‌جاله‌ت باری، تاکه‌ی غه‌دداری، تاکه‌ی موناقتی، تاکه‌ی
ئه‌حمه‌قی، تاکه‌ی بی‌ره‌حمی، (مُتأسفانه) ئینسان ره‌حم ئه‌ کا به
(ئولاغ) باری گرانی نا کا بوچی ره‌حم نا که‌ین به‌ خو‌مان ئه‌م هه‌موو
باری گوناها‌نه‌ له‌سه‌ر خو‌مان جه‌م ئه‌ که‌ین وه‌ ئیمه‌یش باوه‌رمان
هه‌یه‌ وه‌عه‌ده‌ و وه‌عیدی خودا هه‌موو حه‌قن برایگان کی‌یه‌ شه‌ربه‌تی
مه‌رگی نه‌نۆشی و کراسی که‌فه‌نی نه‌پۆشی تا نه‌مردوین وه‌ فرصه‌ت
نه‌فه‌و تاوه‌ بی‌نه‌وه‌ به‌ راستی و به‌ دل رجوع بی‌نه‌وه‌ بو‌ری‌گه‌ی خودا وه‌

به نیه تی خالص توبه ی خاص بکهن به مه فادی ئایه ی (وَ الَّذِی
یَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَ یَعْفُو عَنْ السَّیِّئَاتِ) خودا به رحم و کرمی
خوی توبه مان قه بوول نه کاوه گونا هانمان عه فو نه کاوه
ته قصیرا تمان نه به خشی.

روحه که م مردن به لای نا گه هانی به.

ککاته یوه ت زانا چه رخیی وهرده وه
چون یاران دانه ی ئیمه یچ ههرده وه

که مر دین ئیتر نامینی مه جال
توبه، مونکهره و نه کیره و سوال

ههر بهار نابیی دهی له پیی مانه
فرصه ت ئه فیه وتی دهی له په یمانه

ئومیده م وایه (انشاء الله) خودا توفیقمان بدا بو به جی هینانی
ئه وامیر و نه واهی شهر یعت پیغه مبه ر عَلَيْهِ السَّلَام که باعیشی نه جات و سهر
به رزی دونیا و قیامه ته، وه به مه فادی حه دیشی (الْمُؤْمِنُونَ كَالْجَسَدِ
الْوَحِيدِ) ریشه ی نیفاق به دهستی (اتفاق) له بیخ بینین.

(انشاء الله) له مهولا له گهڻ ٻه ڪا ٻه ڪڏ ڏل و ٻه ڪ زبان و راست
 رهفتار و راست ته قوال و چاڪ و پاڪ بين. (انشاء الله) به مه فادي (مَنْ)
 كَانَ لِلّٰهِ فَقَدْ كَانَ لِلّٰهِ لَهُ) له هه ر دو دنيا هيچ داماويمان نابي وه سهر
 بهرز ته بين.

ئاخري تهم ديني ئيسلامى پاڪه
 باعيتي چاڪه ي دنيا و عوقباڪه

ته حڪامي بي عهيب هه ر ڪه س لي لاڏا
 به هه واي شهيتان ديني به باڏا.

ڪه ميڪم ووتو وه وه نه غه مي دل زوره
 ته گهر ڪه سه هه ر في به سه

و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم
 و السلام على تابع الحق و الهدى محمد الحسامي الحسيني

بنام خدا

حاج شیخ محمد حسامی متخلص به عاشق فرزند شیخ
سعدالله فرزند حاج شیخ عبدالکریم دگاشیخان بن
حاج شیخ عبدالرحمن بن شیخ عبدالغفار از مشایخ خاندان
مردوخی و در سال ۱۳۱۲ ه. ق چشم به جهان گشود و قبل از
بدنیا آمدنش پدرش را از دست داد و پس از رسیدن به حد
رشد تحصیلات خود را شروع کرده و برای نیل به مقصود
جاهای زیادی را رفته از جمله در شهرستان بانه، مریوان،
سلیمانیه، پاوه و سنندج محضر اساتید متعددی را درک
نموده و سرانجام پس از اخذ اجازه افتا و تدریس در سلك
مریدان و خلفای ارشد قطب العارفین شیخ علی حسام الدین
درآمده است و شیخ محمد انسانی فاضل، زاهد، قانع و اهل
عبادت نیکو سرشت و دارای قریحه شعری بوده علماء و
مردم در هر مناسبتی به دیدن او رفته و در صحبت و

همنشینی او احساس درك فیض و فضای خاطر کرده و او را
به اسم استاد تشریح دیوان مولوی خوانده‌اند. شیخ برای
امور معاش به کار کشاورزی می‌پرداخت تا از دسترنج خود
زندگی کند و به این حال همیشه در نشر شریعت و تبلیغ
اسلامی و آشنا کردن مردم با میان دین تا پایان عمر (۱۳۸۷
ه. ق) فروگذاری نکرده و در سن ۷۵ سالگی به دیار آخرت
پیوست و در آبادی دادانه در مزار خانوادگی به خاک سپرده
شد. از او (علاوه بر دیوانی به اسم روشنی دل) قصیده‌ای به
زبان کردی در مدیحه حضرت رسول صلی الله علیه و آله و
سلم و توسل به آن واسطه عظمی به جا مانده بر وزن
مستفعلین فعولن «نقل از تاریخ مشاهیر کرد «جلد دوم» این
قصیده ابتدا در سال ۱۳۲۵ ش در سنج به چاپ رسیده و از
آن زمان تاکنون پنج بار به چاپ رسیده است و همچنین در
دیوان ماموستا قانع چاپ ۱۹۷۰/۸/۲۰ میلادی چاپ
سلیمانیه تیراژ ۲۰۰۰ آمده است: «ملا آبی ناوی شیخ محمد و
کوری شیخ سعدالله‌یه که شیخ سعدالله مالک بووه له دی

به رقه لا و جه ليله دا. ثم شيخ محمد ته ريقه ي نه قشبه ندي
بووه تصنيفات له هه مو عيلميكدا زورن به لام ته وه ي كه به
چاپ گه يشتبي عه قيده يه كي كورد ي يه كه نزيكه ي حدوت
سه د شيعر ته بي وه ناوي ناوه روشني دل و به چوار زمان
فارسي و كورد ي و عربي و تركي شيعري هه يه.»

لازم به ياد آوري است چون كتاب نامبرده بيش از ۵۰ سال
است در عراق به چاپ رسيده و ما فرزندان مرحوم شيخ در
آن زمان نبوده ايم و دهها كتاب در كتابخانه پدرم به وسيله
خويشاوندان بي مسئوليت از بين رفته است متأسفانه در حال
حاضر نسخه آن در دسترس نيست انشاالله در آينده بتوانم
ديوان پرمحتواي مرحوم پدرم را بدست بياورم و در خدمت
جامعه قرار دهم.

معتصم حسامي

۷۴/۷/۱۷

(قانع)

ئەناو تە عریفی پیغەمبەر (د.خ)

یا محەمەد لیو بە بارو دل بە بوریانم مە که
ئە ی رەئیسى هەردوو دنیا، دیدە گریانم مە که
دەستە ئەژنوو چاوە ریگە ی دەستی یارانم مە که
من که ئالى تۆم، زەلیلی باری عسیانم مە که
غەیری قاپی رەئفەتت، بۆ کهس سەناخوانم مە که

* * *

ئە ی شووعاعی شەمس و کەو کەب، شوعلە یی ئەنوارى تۆ
زینە تی (جنات عدن) شېهە یی روخسارى تۆ
ئە ی بۆراق و تاج و رەفرەت، خەلە تی ئەتوارى تۆ

ئەي مەسيحا چاۋە ريگەي نوقتەيى گوفتارى تۆ
بەش براۋو بى نسيبي لوتفو ئيحيانم مەكە

* * *

ئەي خولامى بارەگاھت قەيسەرو داراۋ جەم
ئەي لە ديوانى جەزادا، شافيعى جوملەي ئومەم
مەسنەدى ئەورەنگى بەزمت، كەوتە ژور لەو حولقەلەم
ئىنتىزارى فەيزى لوتفى تۆن ھەموو عورب و عەجەم
غەيرى ئالى تاهرىنت، دەستە دامانم مەكە

* * *

تۆ، كلیم و تەكیەگاھت عەرشى ئەعزەم میسلى توور
قاب قەوسینی لە بەیناما، بە تیکەل نورو نوور
باعیسی تەزیینی قەسرو جەننەت و سیمای خوور
رۆژی مەحشەر، چۆن بەبارى نەگبەت و بیم بو حزوور.
سا، لەبەر خاتر حسینت دل پەريشانم مەكە

* * *

واسیته ی نوتقی به عیرو موقته دایسی مورسلین
شتری مهیدانی فه زلت، سه د وه کو روح الامین
ریزه جوئی خوانی لوتفت سه د هه زاران عاکفین
یا ره سول الله به حهقی ئال و بهیتی تاهرین
سه رکزو ئاشفته حالی دهستی شهیتانم مه که

* * *

مه خزهنی ئه سراری غه یبو، ره بهری رینگه ی هودا
خاکی رینگه ت [کحل ما زاغ البصر]، بو ئه نبیا
شارقی بورجی نبووه ت، شاهبازی کبیریا
ره حمی خیرت بی به [قانع]، توبی و زاتی خوا
کوا خه لاتی موسته حه قم؟ روت و عوریانم مه که

مه دحي چه زره تي محمد
«صلى الله عليه و سلم»

دهنگى زهنگى قودسيان دى وا ئه لى ئه لى مذبين
ئه لى گونا حباران به گريان بچنه پيش قاپى ئه مين
يه ك صه دا هاوار بكه ن ئه لى شافيعى يوم الانين
ئه لى په ناھى عاصيان ئه لى پشتيوانى مؤمنين
(روژى تاريكى، وجودت رحمة ته بو عالمين)
ئه لى نموونه لى غيرت و ئه لى يه كه مين مه ردى خودا
گه وهه رى تاجى ريسالته ميرى عهرشى ئيجتيا

هه يكه لي ته سراري قودسي پاسه واني ئيهتيدا
ته ي گولي گولزاري ئادهم بولبولي باغي هودا
(له يله كه ي مه جنوني ئيمان ئاسكه كه ي صه حراي دين)
شه عشه عه ي فه جري جه مالت بوته شه رحى (و الضحى)
هه لمژي ئاوي نبوهت، نه و بهاري انبيا
ته ي سواري ده شتي شه و ره و تاقه لاوي مونته ها
باغه واني باغي عيززهت رۆژي بورجي ئيصطه فا
(كه شتيواني به حري نور ته ي مه هبه تي روح الامين)
موعجيزاتي تووه كو ئاگر له شاخان شه وق ئه دا
مه طله عي رۆژي ريسالهت كه و كه بي شه رقي هودا
ذيكر و ته سبيحي مه لك هه ر مه دحي تويه ته حمه دا
مه نبه عي ره مزو مه عاني مه حره مي سيرري خودا
(ته ي خه طيبي ته نبايان يوم حشر العالمين)
ته ي دلا ژهنگي خه تاباري شكاندي قيمه تت
كه ي به هه وياي نه جاتي ئيعتبارو عيززه تت
رپووله ره وضه ي موصطه فاكه بيژه خو توو غيره تت

من نه واهاتم به به حری جورم و کشتی هیممه تت
(هه ر به لوطفی تو ده نازم یا دلیل الحارین)
نه ی سه لامی حه ید هری رو که له قاپی موصطه فا
هه ر نه وه باو کیکی دلسوز مهنه عی جود و صه فا
(هه ر نه وه ده ستگیری عالهم روژی ناله و زار و شین)

قیمت ۲۰۰ تومان

۲۰۰ تومان